

Door de bosgebieden in Tilburg-West

Auteur: Charles Aerssens

Hart van Brabant

Deze verrassende rondwandeling voert langs de randen van de stadsbebouwing van het stadsdeel Tilburg-West. Maar het geeft je het gevoel in een rustig buitengebied op pad te zijn. De wandeling voert vanaf Uitspanning Boerke Mutsaers door het Wandelbos naar het Reeshofbos en het bosgebied bij de Wijk Campenhoef. Via de tunnel onder de spoorlijn van Tilburg naar Breda wandelen we door de Wijk Witbrand en het Stadsbos 013 van de Gemeente Tilburg naar de Bredaseweg. Dan gaat de route over het terrein van Amarant door het Landgoed Vredelust en het Landgoed Heidelust zuidwaarts naar de Gilzerbaan. Daar komen we in het bosgebied Schaapsgoor, waar we over het Reuselpad richting Wijk De Blaak wandelen. Langs de westzijde van deze wijk bereiken we weer de Gilzerbaan. Hier steken we over en komen op het bospad opnieuw aan de Bredaseweg. Het laatste traject verloopt langs Auberge Du Bonheur naar het bosgebied van de Oude Warande. Door lange lanen keert de wandeling langs het terrein van Tilburg University terug naar het vertrekpunt.

Routebeschrijving

1. Vanaf het terras van Uitspanning Boerke Mutsaers gaat de route naar rechts over het Vijverpad langs het spoor. Voorbij de vijver houden we bij het open terrein rechts aan langs de grasvlakte tot KNP38. Hier op de Wandelboslaan steken we naar links bij de verkeerslichten de Taxandriëbaan over. We wandelen dan het Wandelbos in. Op de eerste kruising van paden gaat de route naar links tot aan het speeltuintje, waar we rechtsaf het open terrein met de goaltjes oversteken tot op het asfaltweggetje. Hier wandelen we linksaf tot aan de kinderboerderij. Daar gaat de route naar links tot we aan de hardhouten brug over de centraal gelegen vijver komen met op de oever gegroepeerd liggende moerascipressen. Over het bruggetje wandelen we rechthout en nemen het tweede bospad naar rechts. Aan gekomen op de Y-splitsing steken we naar links door en komen op de Reeshofdijk bij Uitspanning De Zeven Geitjes. De route gaat naar rechts op de Reeshofdijk. Bij KNP35 steken we de Zwartvenseweg over en gaan rechtdoor over de Reeshofdijk. We passeren KNP7 en wandelen door tot aan de bosrand. Op dit punt volgen we de groengele routemarkering naar links. De route gaat met de bocht naar rechts. We wandelen rechtdoor en negeren de afslag naar rechts. Bij de sloot naar rechts het Reuzenpad inslaan. Dit pad zoekt slingerend door het bos zijn weg tot aan het kruispunt van de Reeshofdijk met de Burgemeester Van Voorst tot Voorstlaan.
2. We steken bij de verkeerslichten de kruising over en komen aan KNP60. Linksaf langs het infopaneel komen we in het Reeshofbos. Vanaf het infopaneel wandelen we met de bocht naar rechts de groengele routemarkering volgend langs de noordzijde van het open gebied van het vroegere beekdalletje van de Oude Ley. We passeren een houtsculptuur van een vos en bij de 4 houten palen gaat de route linksaf rond de akker. Even verderop leidt de groengele markering ons naar rechts en we volgen deze gemarkeerde wandelroute door het bosgebied naar KNP5. Hierbij is het wel opletten! Zo bereiken we

de bebouwing van de wijk Campenhoef aan de Kronenbergstraat. We wandelen linksaf en met de bocht naar rechts langs de sportvelden van Sportvereniging Reeshof tot aan KNP61 op de kruising met het Koewachtpad. De route gaat linksaf onder de spoorlijn Breda-Tilburg door. Op de kruising van de Wijboschstraat slaan we linksaf. We zijn nu in de Vinex wijk Witbrant-West. Aan het einde van de bebouwing bereiken we het bosgebied 'De Gaas'. We slaan na de laatste huizen rechtsaf achter de sloot het bospad en houden direct links aan. Rechtsaf met aan de linkerzijde zicht op de bebouwing van Witbrant-Oost bereiken we de bus sluis tussen Witbrant-West en Witbrant-Oost. Hier recht oversteken en langs het infobord Stadsbos 013 het pad vervolgen door bosgebied 'De Gaas'. We houden links aan en volgen het bospad dat door een laantje uitkomt op de Bredase weg. We komen aan de verkeerslichten en de bushalte.

3. We steken over en wandelen op het terrein van Amarant de Daniël de Brouwerstraat in. Op de eerste kruising gaat de route linksaf. Het asfalt gaat over in een onverhard pad. Verderop aan een kruising van paden bereiken we de velden van Rugbyclub Tilburg op de grens van het oude Landgoed Vrederust. We wandelen naar rechts en slaan bij het eerste pad linksaf. Rechtdoor langs de restanten van het landgoed volgen we na de kruising van paden de groengele markering met de bocht naar links tot we een brede beukenlaan bereiken. We slaan rechtsaf en komen op de Pompstationweg, die het westelijke Landgoed Vredelust scheidt van het oostelijk gelegen Landgoed Heidepark. Op deze kruising steken we recht over betreden we Landgoed Heidepark. De groengele routemarkering leidt linksaf voor het voormalige buitenhuis Heidepark, dat nu als horecabestemming de naam Villa Vredelust voert. We volgen het pad rond de vijver tot we opnieuw op de beukenlaan uitkomen. De route gaat rechtsaf voorbij KNP18 tot aan de picknickplek. Rechtsaf volgen we het bospad langs een vijver. We negeren de markering naar rechts en wandelen rechtdoor tot aan een open terrein. Even naar rechts en meteen linksaf komen we na de sluitboom op de Gilzerbaan.
4. Op de Gilzerbaan wandelen we linksaf tot bij KNP22 op de kruising met het Bels Lijntje. De route gaat hier rechtsaf. Hier kiezen we niet voor het fietspad, maar nemen het bospad rechtsaf. Dit pad lopen we helemaal uit tot op de T-splitsing met het onverharde Reuselpad. Hier gaat onze route linksaf en we bereiken opnieuw het fietspad bij KNP64. We steken recht over en vervolgen het Reuselpad, een zandweg met vrij liggend fietspad langs natuurgebied Schaapsgoor. We passeren een bankje in de bocht, waar vanaf rechts de Schaapsgoorpad erbij komt. We volgen de groengele routemarkering tot deze naar rechts afbuigt. Rechtsaf en met de bocht naar links volgen we de waterloop van het beekje De Blaak. Op dit bospad nemen we het eerste paadje naar links en komen weer aan het Reuselpad. We steken recht over en volgen het pad achter de bebouwing langs. Met de bocht mee komen we aan het Zwin, die we naar links volgen en rechtuit het Sloe in wandelen. De doorsteek over het fietspad komt uit op de Gilzerbaan. Naar links wandelen we naar KNP54, waar we rechtsaf oversteken en langs de afrastering het bospad volgen. Dit onverharde pad lopen we helemaal uit en komen we uit bij Dahlia- en volkstuinvereniging Flora aan de Bredaseweg.
5. Op de Bredaseweg steken we via verschillende verkeerslichten over naar KNP55 en staan bij het hekwerk van de Joodse Begraafplaats. We volgen de Bredaseweg richting Breda langs de plek van het voormalige Tilburg's Dierenpark. We steken we de toegangsweg naar Tilburg University over en wandelen naar rechts de Oude Warande in langs Auberge Du Bonheur. Door een statige beukenlaan komen we in opvallende middelpunt van de Oude Warande, waar de acht sterlanen vanuit de vier kwadranten

samenkomen. Hier staat het door de kunstenaar Callum Morton ontworpen paviljoen Grotto. We verlaten dit middelpunt door de bomenlaan over de diagonaal van het noordoostelijke kwadrant. De route gaat in de richting van de spoorlijn Tilburg-Breda. We houden hier rechts aan en komen door een open stuk en langs de parkeerplaats van Tilburg University. Het laatste traject voert langs het perron van Station - Tilburg Universiteit en de rij flatgebouwen. Nog even de trappen af en naar links onder de spoorlijn door om dan de trappen op te gaan naar Restaurant Boerke Mutsaers, het eindpunt van deze rondwandeling.

Praktische informatie

Lengte van de wandeling

15 km

Start- en eindpunt

Uitspanning Boerke Mutsaers
Vijverlaan 2
5042 PZ Tilburg

Openbaar vervoer

NS- Station Tilburg University

Parkeren

Parkeerplaats Uitspanning Boerke Mutsaers
Vijverlaan 2
5042 PZ Tilburg

Horeca onderweg

- o Uitspanning Boerke Mutsaers, Vijverlaan 2, 5042 PZ Tilburg
- o Uitspanning De zeven Geitjes, Reeshofdijk 18, 5044 VB Tilburg
- o Café De Hanekam, Daniël de Brouwerpark, Bredaseweg 570, 5036 NB Tilburg
- o Auberge Du Bonheur, Bredaseweg 441, 5036 NA Tilburg
- o Onderweg zijn bankjes en picknick plekken

Achtergrondinformatie

Het Wandelbos

Dit stadsbos is tussen 1919 en 1937 aangelegd in het kader van de werkverschaffing. Er wordt dan een vijver gegraven, paden aangelegd en een bos geplant. Het ontwerp is van tuinarchitect Leonard Antonij Springer (1855-1940). Hij is in die tijd de belangrijkste tuin- en parkontwerper en heeft in Tilburg zijn sporen nagelaten. Zowel het Wandelbos, het Leijpark als ook het Wilhelminapark zijn gemaakt naar zijn ontwerpen. Aan hem is het ook te danken dat er in het Wandelbos een 12-tal exotische moerascipressen in groepjes van drie staan rond de centraal gelegen vijver. Ze geven een feeërieke aanblik en ze staan allemaal net aan de rand of net in de vijver. Hier en daar vormen ze kniewortels. Ook is er een rododendrontuin en een heemtuin. Dit stadspark is een ontmoetingsplek voor vele Tilburgers en zelfs Guus Meeuwis heeft er een liedje aan gewijd: 'Ik weet een bankje in het Wandelbos en de wereld staat daar stil.'

Reeshofbos.

Het recreatieve stadsbos wordt omsloten door de wijk Reeshof en dankt zijn naam aan 'Rey's Hof', een landgoed met hoeve of buitenhuis dat in het gebied gelegen heeft. Dit buitenhuis heet aanvankelijk Campen Hoeve of Heihoef, als het nog in bezit is van Graaf Gijsbert van Hogendorp (1762-1834), Heer van Tilburg. In 1763 koopt hij hier 42 hectaren grond tezamen met de latere eigenaar Charles Rey de Carle (1731-1802), kapitein uit het Staatse leger om het te ontginnen. Als in 1767 Charles Rey de Carle de onderneming in zijn eentje voortzet, wordt het landgoed omgedoopt in 'Rey's Hof'. Op initiatief van de bewoners van de wijk Reeshof is midden in het park, op de oorspronkelijke plek, het toegangshek tot Rey's Hof gereconstrueerd. Rond 1920 wordt op deze plek van de Hultense Heide een bos aangeplant dat we nu kennen als het Reeshofbos. Het bos wordt aanvankelijk beplant met grove dennen als stuthout voor de steenkoolmijnen in Limburg. De grove den wordt afgewisseld met beuk, lariks, zomereik en Douglasspar.

Huize Piusoord

Deze zorginstelling van Stichting Amarant voor mensen met een verstandelijke beperking, in de bosrijke omgeving aan de Bredaseweg, is bij de inwoners van Tilburg beter bekend als Piusoord. Het hoofdgebouw is in 1938 ingewijd als Klooster Mariahof van de Broeders Penitenten. Van 1945 tot 1953 is er het Sanatorium De Klokkenberg gevestigd, dat later als Medisch Centrum de Klokkenberg naar Breda gaat. In 1954 wordt er de opvang van verstandelijk gehandicapten gevestigd, die in 1967 wordt ondergebracht in de Daniël de Brouwerstichting. Deze gaat in 1987 over in de Stichting Amarant. De broeders Penitenten blijven op Mariahof wonen. Als zij vertrekken, komen er de zusters Franciscanessen. En nu is er het Hospice De Sporen van Stichting De Wever gevestigd.

Landgoed Vredelust en Landgoed Heidepark

In het stadsbos013 liggen aan de met kinderkopjes geplaveide Pompstationweg Landgoed Vredelust en Landgoed Heidepark. Het westelijk gelegen voormalige Landgoed Vredelust was ooit in bezit van de Tilburgse textielbaronnen Wilhelmus Petrus Adrianus Mutsaerts (1833-1907) en later familie C. van Wezel-Nooteboom-Sala. Het landgoed is aangelegd in de Engelse landschapsstijl met buitenhuis en slingerende paden in een afwisselend bos met dennen, eiken en enorme beuken en vijver. Als in 1970 de Gemeente Tilburg het verwaarloosde landgoed koopt, wordt het opengesteld voor publiek en wordt het gigantisch buitenhuis gesloopt. Het oostelijk gelegen Landgoed Heidepark behoorde toe aan de Tilburgse lakenfabrikant Brouwers en vanaf 1920 de Familie Sträter. Het buitenhuis Heidepark is gebouwd in 1884 met aan de voorzijde van een langgevelboerderij een vijfzijdig koepelkamer met uitzicht op de tuin en vijver. In 1970 koopt de Gemeente Tilburg ook dit Landgoed Heidepark, maar het buitenhuis raakt in verval! Begin 2014 verkoopt de Gemeente Tilburg het buitenhuis aan een ondernemer en krijgt het pand een horecabestemming met de naam Villa Vredelust, die vreemd genoeg op Landgoed Heidepark ligt!

'Opleidingskamp Nederlandsche Arbeidsdienst'

Aan de Gilzerbaan en naast het traject van het Bels Lijntje ligt een terrein met een verborgen verleden! Op deze plek heeft in WOII een barakkenkamp staan dat vanaf oktober 1940 dienst doet als 'Opleidingskamp Tilburg van den Nederlandschen Arbeidsdienst'. De Arbeidsdienst is aanvankelijk een overheidsinstelling, die een vrijwillige en later verplichte werkinzetdienst is voor mannen en vrouwen. Daarmee wil de Duitse bezetter Nederlandse arbeidskrachten inzetten om voor hen te werken. Het werk, waarvoor ze worden opgeroepen, bestaat voornamelijk uit werken in de landbouw en het ontginningen. Maar al snel heeft deze Nederlandse Arbeidsdienst als doel het Nederlandse volk op te voeden in het Nationaal Socialistische gedachtegoed. Het wordt een semi-militair apparaat volgens Duitse opzet, waarvoor in alle dorpen en steden wordt 'geronseld'. Maar bij het gros van de Nederlanders wordt dit allerm minst gewaardeerd, omdat het feitelijk alleen dient als wervingscentrum voor dienst in het leger van het Derde Rijk. Na Dolle Dinsdag, september 1944, staan de barakken leeg. In de laatste dagen voor de bevrijding van Tilburg op 27 oktober 1944, verbergt zich een knokploeg van de Tilburgse ondergrondse in het kamp. Deze groep had de opdracht om het nabijgelegen pompstation van het Tilburgse waterleidingbedrijf te verdedigen.

De Oude Warande

Dit wandelpark is oorspronkelijk 'gemeijntgrond' van iedereen en niemand. De Heren van Tilburg onttrekken de grond voor weinig geld aan de gemeenschap om er hun lusthof aan te leggen. Het ontwerp stamt uit 1712 in opdracht van de Duitse prins Wilhelm Von Hessen-Kassel, toenmalig Heer van Tilburg. In 1715 is het park nagenoeg voltooid en een halve eeuw later wordt de Warande uitgebreid, maar nu blijkt het gemakkelijk in gebruik nemen van de grond kwaad bloed te zetten. In 1764 en 1765 speelt hierover een conflict met het toenmalige dorp Tilburg, dat uiteindelijk door de Staten-Generaal geschikt wordt en de Heren van Tilburg een som geld in de dorpskas moeten storten. De Oude Warande is één van de weinige intacte sterrenbossen in Nederland. Het sterrenbos wordt zo genoemd, omdat vanuit een centraal punt een aantal lanen, meestal zes of acht, naar de hoeken en de buitenranden lopen. De Oude Warande heeft acht sterlanen, en langs de randen lopen vier lanen die een kwadrant van ongeveer 70 hectare omsluiten. Het park is in barokke stijl aangelegd, waarbij de symmetrische ontwerpen van de beroemde Franse tuinarchitect André le Nôtre als voorbeeld hebben gediend. In de jaren tachtig van de vorige eeuw zijn van deze opzet alleen de hoofdlijnen nog te zien, maar de gemeente heeft in 2008 de laatste hand gelegd aan een bijna twintig jaar durende renovatie. De oude lanen zijn hersteld, zieke bomen gerooid, de verzande vijver uitgediept en 'wilde' paden verwijderd. Opvallende is middelpunt van de Oude Warande, waar het door de Australische kunstenaar Callum Morton ontworpen paviljoen Grotto staat, dat de buitenwereld weerspiegelt als een illusie.

4 **Neem een abonnement!**
Meer dan 1500 wandelkaarten

voor slechts
€ 13,50